

( ) :
« »

— —
, .
, , ,
, ,
, ,
, ,
, «
—
, —
, —
... ,
,
—
—
».¹
,
,
,
,
,
,
,
,
,
,
/ , ,
. . «

---

1 <http://urss.ru/cgi-bin/db.pl?lang=Ru&blang=ru&page=Book&id=245666> (: 25.02.2019).

»,²

«

( ) – ( ) –

–

( ) –

–

»,³

– «

»

60-

XX

« » XXI , 2014 ,

;

–

«

»

;

---

² <http://urss.ru/cgi-bin/db.pl?lang=ru&blang=ru&page=Book&id=245666> (: 25.02.2019).

³ [ ] // , 2012. – . 109-113. — URL <https://moluch.ru/conf/phil/archive/27/2300/> (: 26.02.2019).

...
 : 1) _____
 ; 2) _____
 ; 3) _____
 4) _____

...
 4
 ...
 (,)
 ...
 5
 ; ( )
).

ღვთის გულისათვის (ghvtis gulisatvis) –

∴ « – ( ) : - ;
 - - ; - ; ; - . ,
 . « , , – » . . . ».⁶

ღვთის გულისათვის (ghvtis gulisatvis); ქრისტეს გულისათვის (krist'es gulisatvis), . . .

4 _____
 5 . <http://study-english.info/article081.php> (: 26.02.2019).
 6 . . . , 2007, . 10.
 , . XII . . . , 1961, . 57.

: დედა-შვილი წავიდნენ, ერთი თვის შემდეგ ბიჭი განიკურნა და მთელ მხარეს მოედო დიდება წმინდა ბერისა – ახლა ასე უწოდებდნენ მამა სერგის (deda-shvili ts'avidnen, erti tvishemdeg bich'i ganik'urna da mtel mkhares moedo dideba ts'minda berisa – akhla ase uts'odebdnen mama sergis).

მკურნალი ძალა (mk'urnali dzala), წმინდა (ts'minda) – წმინდა ბერისა (ts'minda berisa) – მკურნალი ძალისა (ts'minda mk'urnali dzalisa).

წმინდა ბერი (ts'minda beri).

ხუცესი (khutsesi), ბერი (beri),

: « – monaxos – »¹⁰, : „ბერი – (სპარ.) მოხუცებული, ხანდაზმული, ბერიკაცი“¹¹ – « – ( ) , ; » (. . . . .).

⁶ . . . . . , 1953, . VI, . 173.
⁷ ტოლსტოი ლ.ნ. მამა სერგი. თხზულებანი ათ ტომად, ტ. X, მოთხრობები. თბ., 1966, თ. VI, გვ. 290-291 (t'olst'oi l.n. mama sergi. tkhzulebani at t'omad, t'. X, motkhrobbi. tb., 1966, t. VI, gv. 290-291).
⁸ Словарь СРЛЯ, т. XIV. М.-Л., 1963, с. 743.
⁹ Преображенский А. Г. Этимологический словарь русского языка, т. II. М., 1910-1914, с. 373.
¹⁰ Фасмер М. Этимологический словарь русского языка, т. II. М., 1986, с. 649.
¹¹ ჩუბინაშვილი დ. ქართულ-რუსული ლექსიკონი. თბ., 1984, გვ. 104 (chubinashvili d. kartul-rusuli leksik'oni. tb., 1984, gv. 104).

ბერი (beri)

ბერი (beri)

ხუცესი (khutsesi),

წმინდა (ts'minda) –

მოედო დიდება (moedo dideba).

დიდება (dideba).

_____;

: « _____ – ამბავი გავრცელდა (ambavi

gavrtselda)».¹²

მოედო დიდება (moedo dideba)

მოედო ამბავი (moedo ambavi).

: «

...

» (. 4:24)¹³ – „და დადიოდა იესო მთელს

გალილეაში... და კურნავდა ყოველგვარ სენსა და ყოველგვარ უძლოურებას ხალხში. და მოედო მისი ამბავი მთელს სირიას, და მოჰყავდათ მასთან უძლოურნი, სხვადასხვა სენითა და ჭირით სნეულნი, ეშმაკეულნი, მთვარეულნი და დავრდომილნი, და კურნავდა მათ“ (მათე 4:24)¹⁴ (“da dadioda ieso mtels galileashi... da k’urnavda q’ovelgvar sensa da q’ovelgvar udzlurebas khalkhshi. da moedo misi ambavi mtels sirias, da mohq’avdat mastan udzlurni, skhivadaskhva senita da ch’irit sneulni, eshmak’eulni, mtvareulni da davrdomilni, da k’urnavda mat”) (mate 4:24).

: «...

¹² რუსულ-ქართული ლექსიკონი. თბ., 1983, გვ. 590 (rusul-kartuli leksik’oni. tb., 1983, gv. 590).

¹³

1042.

¹⁴ ბიბლია. თბ., 2013, გვ. 791 (biblia. tb., 2013, gv. 791).

».¹⁵

: დედა-შვილი წავიდნენ (deda-shvili ts'avidnen).

( )

დედა-შვილი (deda-shvili) –

( ), და-ძმა (da-dzma) –

, ცოლ-ქმარი (tsol-kmari) –

( )

¹⁶

: დედა-შვილი წავიდა (deda-shvili ts'avida),

დედა-შვილი წავიდა, ერთი თვის შემდეგ ბიჭი განიკურნა და მთელ მხარეში გავრცელდა ხმა წმინდა მკურნალი ძალისა ხუცესი სერგის, როგორც ახლა უწოდებდნენ მას (deda-shvili ts'avida, erti tvis shemdeg bich'i ganik'urna da mtel mkhareshi gavrtselda khma ts'minda mk'urnal dzalaze khutsesi sergis, rogoris akhla uts'odebdnen mas).

– რა დაგემართათ, მამაო სერგი! ჩვენო მწყალობელო! უფალო ჩვენო! - გაისმა დედაკაცების ხმა. – ფერი აღარ გადევთ¹⁷ (ra dagemartat, mamao sergi! chveno mts'q'alobelo! upalo chveno! – gaisma dedak'atsebis khma. – peri aghar gadevt).

– ? , ! ! ! – .-

¹⁸

– უფალო (upalo)

¹⁵ . . . . ., 1953, . VI, . 173.

¹⁶ ა. შანიძე, ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები (a. shanidze, kartuli enis gramat'ik'is sapudzvlebi).

¹⁷ ტოლსტოი ლ.წ. მამა სერგი. თხზულებანი ათ ტომად, ტ. X, მოთხრობები. თბ., 1966, თ.VII, გვ. 293 (t'olst'oi l.n. mama sergi. tkhzulebani at t'omad, t'. X, motkhrobbi. tb., 1966, t.VII, gv. 293.).

¹⁸ . . . . ., 1953, . VII, . 176.

რელიგ. ღმერთო ჩემო»¹⁹ (. . . « !» (. . . , . . .). ,

».²⁰

სიტყვა, გამოხატავს წუხილს, გაკვირვებას, გაოცებას»²² – «

: «... (–

».²¹ !

: «ღმერთო ჩემო – ჩართული

ღმერთო ჩემო

(ghmertო chemo) :

უფალო

შეგვიწყალო (upalo shegvits'q'ale) –

– რა დაგემართათ, მამაო სერგი! ჩვენო მწყალობელო! უფალო შეგვიწყალო! - გაისმა

დედაკაცების ხმა. – ფერი აღარ გადევთ (– ra dagemartat, mamao sergi! chveno mts'q'alobelo!

upalo shegvits'q'ale! – gaisma dedak'atsebis khma. – peri aghar gadevt).

„(სერგიმ – ნ.ა., ი.მ.) ხელები გულზე დაიკრიფა და ლოცვას მოჰყვა. ბუღბუღლები ისევ გალობდნენ.

ხოჭო ზედ დააფრინდა და კეფაზე ააცოცდა. მან გადმოაგდო ხოჭო „იქნებ ეს არის იგი? მე რომ ასე

ვუკაკუნებ გარედან დაკეტილ სახლს... ეს არის გასაღები სახლისა და მე შემძლო მეხილა იგი. ეს

¹⁹ რუსულ-ქართული ლექსიკონი. თბ., 1983, გვ. 185 (rusul-kartuli leksik'oni. tb., 1983, gv. 185).

²⁰ . . . III. . . . , 1954, . 332.

²¹ . . . . . , 1953, . VII, . 176.

²² ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, ტ. VII. თბ., 1953, გვ. 451 (kartuli enis ganmart'ebiti leksik'oni, t'. VII. tb., 1953, gv. 451).

გასაღებია – ბულბულები, ხოჭოები, ბუნება²³ (sergim – n.a., i.m.) khelebi gulze daik'ripa da lotsvas mohq'va. bulbulebi isev galobdnen. khoch'o zed daaprinda da k'epaze aatsotsda. man gadmoagdo khoch'o. "ikneb es aris igi? me rom ase vuk'ak'uneb garedan dak'et'il sakhls... es aris gasaghebi sakhlisha da me shemedzlo mekhila igi. es gasaghebia – bulbulebi, khoch'oebi, buneba").

... : «
 ... . «
 ? ... , ...
 – , , ».²⁴
 :
 : ხელები გულზე
 დაიკრიფა (khelebi gulze daik'ripa), . .

...
 , , , ხელების გულზე
 დაკრეფა (khelebis gulze dak'repa) , : . „გულზე ხელის
 დაკრეფა, გულხელის დაკრეფა – მიცვალებულისადმი გულზე ხელების დაწყობა; ხატოვ.
 უსაქმურად გაჩერება, უმოქმედობა, გაუნძრევლობა, გლოვა“²⁵ – « ; ;
 : , ; » (. . . , .).

ხელები შეაერთა – khelebi sheaerta – ( ).
 :

მაშინ რა; ვაი თუ
 (mashin ra; vai tu).

: მან გადმოაგდო ხოჭო „იქნებ ეს არის იგი...?“ (man gadmoagdo khoch'o. „ikneb es aris igi...?“) – .: . « , ...? » ,
 _____ – 26

²³ ტოლსტოი ლ.ნ. მამა სერგი. თხზულებანი ათ ტომად, ტ. X, მოთხრობები. თბ., 1966, თ. VII, გვ. 299 (t'olst'oi l.n. mama sergi. tkhzhulebani at t'omad, t'. X, motkhroebi. tb., 1966, t. VII, gv. 299).
²⁴ . . . , 1953, . VI, . 165.
²⁵ ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი (kartuli enis ganmart'ebiti leksik'oni). <http://www.ice.ge/liv/liv/ganmartebiti.php>
²⁶ . . . , 2000, . 203.

– ის (is) ღმერთი (ghmert) – .

ბულბულმა სტვენა გააბა (bulbulma st'vena gaaba),²⁷ ბულბულები
ისევ გალობდნენ (bulbulebi isev galobdnen) – :
_____ : – ბულბულები გაბმით სტვენდნენ
(bulbulebi gabmit st'vendnen).

...
: « , ; ; _____ ;
_____ » (. 7:7).²⁸ – „ითხოვეთ
და მოგეცემათ; ეძიეთ და ჰპოვებთ; აკაკუნეთ და გაგიღებენ. რადგან ყველა მთხოვნელს მიეცემა,
ძებნელი ჰპოვებს და ვინც აკაკუნებს, გაუღებენ“ (მათე 7:7)²⁹ (“itkhovet da mogetsemat; edziet da
hp'ovebt; ak'ak'unet da gagigheben. radgan q'vela mtkhovnels mietsema, mdzebneli hp'ovebs da vints
ak'ak'unebs, gaugheben” (mate 7:7).

დაკეტილ (dak'et'il) –
: მე რომ ასე ვუკაკუნებ გარედან დაკეტილ სახლს... (me rom ase vuk'ak'uneb garedan
dak'et'il sakhls...) – :

«
».³⁰

:(სერგიმ – ნ.ა., ი.მ.) ხელები შეაერთა და ლოცვას მოჰყვა. ბულბულები გაბმით
სტვენდნენ. ხოჭო ზედ დააფრინდა და კეფაზე ააცოცდა. მან გადმოაგდო ხოჭო. «არსებობს კი
ღმერთი? ვაი თუ მე გარედან ჩაკეტილ სახლს ვუკაკუნებ... საკეტი კარზეა და მე შემეძლო მეხილა

²⁷ რუსულ-ქართული ლექსიკონი. თბ., 1983, გვ. 184 (rusul-kartuli leksik'oni. tb., 1983, gv. 184).

²⁸ 2006, . 1045.

²⁹ ბიბლია. თბ., 2013, გვ. 795 (biblia. tb., 2013, gv. 795).

³⁰ . . . 2007, . 130.

იგი. ეს საკეტი – ბულბულები, ხოჭოები, ბუნებაა“ (sergim – n.a., i.m.) khelebi shearta da lotsvas mohq’va. bulbulebi gabmit st’vendnen. khoch’o zed daaprinda da k’epaze aatsotsda. man gadmoagdo khoch’o. «arsebobs k’i is? vai tu me garedan chak’et’il sakhls vuk’ak’unek... sak’et’i k’arzea da me shemedzlo mekhila igi. es sak’et’i - bulbulebi, khoch’oebi, bunebaa).

«
 »³¹
 ,
 ,
 :
 ,
 .
 – ? – . – .
 – , .
 , ,³²

მან ხელი მოჰკიდა სერგის ხელს და აკოცა. მერე ერთი ხელი წელზე მოჰხვია და ზედ მიიკრა.

- რას ჩადიხარ? – წარმოსთქვა მამა სერგიმ. – მარია, შენ ეშმაკი ხარ?
- არა, ღმერთმანი, არაფერია.

ქალმა ხელი მოჰხვია და მასთან ერთად ჩამოჯდა საწოლზე.³³

(man kheli mohk’ida sergis khels da ak’otsa. mere erti kheli ts’elze mohkhvia da zed miik’ra.

- ras chadikhar? - ts’armostkva mama sergim. – maria, shen eshmak’i khar?
- ara, ghmertmani, araperia.

kalma kheli mohkhvia da mastan ertad chamojda sats’olze).

,
 , «
 » , , «
 »,
 . – . – .
 , : – მარია, შენ ეშმაკი ხარ?
 (maria, shen eshmak’i khar?) – , ?

³¹ . . . (. . .). . . ., 2001, .224.

³² Л. Н. Толстой. Отец Сергей. Избранные повести. М., 1953, гл. VII, с. 182.

³³ ტოლსტოი ლ.ნ. მამა სერგი. თხზულებანი ათ ტომად, ტ. X, მოთხრობები. თბ., 1966, თ. VII, გვ. 300 (t’olst’oi l.n. mama sergi. tkhzhulebani at t’omad, t’. X, motkhroebi. tb., 1966, t. VII, gv. 300).

ლმერთმანი (ghmertmani) – .: - 34

– „ეგებ, ეგების, იქნებ, ვინ იცის“³⁵ („egeb, egebis, ikneb, vin itsis“) («
» – . . . .). : „ლმერთმანი (წარმოდ.
ძვ. ქართ. „ლმერთმან იცის“ შერთებითა და შეკვეცით), ძველად – ფიცი. იტყოდნენ, როდესაც
უნდოდათ ვინმე დაერწმუნებინათ თავის სიმართლეში“³⁶ («
„ლმერთმან იცის“ („ghmertman itsis“), – . . . .
» (. . . .). , ლმერთმანი
(ghmertmani) –

მან მისი ხელი აიღო და აკოცა. მერე ერთი ხელი წელზე მოჰხვია და ზედ მიიკრა.

– რას ჩადიხარ? – წარმოსთქვა სერგიმ. – მარია. შენ ეშმაკი ხარ.

– არა უშავს, არაფერია.

ქალმა ხელი მოჰხვია და მასთან ერთად ჩამოჯდა საწოლზე

(man misi kheli aigho da ak’otsa. mere erti kheli ts’elze mohkhvia da zed miik’ra.

– ras chadikhar? – ts’ar-mostkva sergim. – maria. shen eshmak’i khar.

– ara ushavs, araperia.

kalma kheli mohkhvia da mastan ertad chamojda sats’olze).

34 დ. ჩუბინაშვილი. ქართულ-რუსული ლექსიკონი. თბ., 1984, გვ. 1363 (d. chubinashvili. kartul-rusuli leksik’oni. tb., 1984, gv. 1363).

35 რუსულ-ქართული ლექსიკონი. თბ., 1983, გვ. 20 (rusul-kartuli leksik’oni. tb., 1983, gv. 20).

36 ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, ტ. VII. თბ., 1962, გვ. 452 (kartuli enis ganmart’ebiti leksik’oni, t’ . VII. tb., 1962, gv. 452).

„...», XXI

HOMO LOQUENS V. Multilingual Association of Georgia (MAG) and International Federation of Language Teacher Associations / Federation Internationale des Professeurs de Langues Vivantes (FIPLV). Tbilisi, 2013.

ბიბლია. თბ., 2013 / biblia. tb., 2013 ( )
2012. – . 109-113. — URL <https://moluch.ru/conf/phil/archive/27/2300/> (26.02.2019).

<http://urss.ru/cgi-bin/db.pl?lang=Ru&blang=ru&page=Book&id=245666> (: 26.02.2019).

<http://study-english.info/article081.php> (: 27.02.2019).

რუსულ-ქართული ლექსიკონი. თბ., 1983 / rusul-kartuli leksik'oni. tb., 1983 (- , . II. ., 1910-1914. ., 2007).

რუსულ-ქართული ლექსიკონი. თბ., 1983 / rusul-kartuli leksik'oni. tb., 1983 (- , ., 1983).

, . III. .- ., 1954.

, . XII. .- ., 1961.

, . XIV. .- ., 1963.

ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი, ტ. VII. თბ., 1962. / kartuli enis ganmart'ebiti leksik'oni, t'. VII. tb., 1962 (. VII. ., 1962).

ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი. / kartuli enis ganmart'ebiti leksik'oni. http://www.ice.ge/liv/liv/ganmarte_biti.php ( ) (: 27.02.2019).

ქართულ-რუსული ლექსიკონი. / kartul-rusuli leksik'oni. http://www.ice.ge/liv/liv/kartul_rus.php (-) (: 04.03.2019).

ტოლსტოი ლ.ნ. მამა სერგი. თხზულებანი ათ ტომად, ტ. X, მოთხრობები. თბ., 1966 / t'olst'oi l.n. mama sergi. tkhzulebani at t'omad, t'. X, motkhrobedi. tb., 1966 (. . , . X. . ., 1966).

. . . . ., 1953.

. . . . ., . II. ., 1986.

ჩუბინაშვილი დ. ქართულ-რუსული ლექსიკონი. თბ., 1984 / chubinashvili d. kartul-rusuli leksik'oni. tb., 1984 (. - . ., 1984).

შანიძე ა., ქართული ენის გრამატიკის საფუძვლები / shanidze a., kartuli enis gramat'ik'is sapudzvebi (. ., 1942).